

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2023-24

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Grundskola & fritidshem

Innehållsförteckning	1
Grunduppgifter	2
Delaktighet	3
Förankring	3
Mål	3-4
Ansvarsfördelning	4
Anmälningsskyldighet	4
Kränkningens utredningars transparens samt dokumentation	4
Arbetsgång kränkningens utredning	5
Elevers delaktighet i planen	6
Barnkonventionen	6
Diskrimineringsgrunderna	6
Utvärdering av planen för läsåret 2022/23	7-13
Plan för främjande och förebyggande insatser för läsåret 2023/24	14-16
Bilaga 1 - Definitioner av begrepp samt lagar	20-23
Bilaga 2 - Upptäcka! Definiera! Utreda!	24
Bilaga 3 - Utredning av upplevd kränkning	25

Grunduppgifter

Plan mot diskriminering och kränkande behandling, fortsättningsvis kallad planen.

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Fritidshem, F-4 och 5-9

Se separat utvärdering samt handlingsplan för respektive arbetslag/stadie.

Ansvarig för planen: Gunilla Persson, rektor

Utformning av planen: rektor Gunilla Persson, speciallärare med skolledningsuppdrag Christina Mårtensson Ström och Hanna Petersson samt skolkurator Andreas Ingvarsson.

Planen gäller från

2023-10-01

Planen gäller till

2024-09-31

Läsår

2023-2024

Delaktighet

Elevers delaktighet

Planen diskuteras och implementeras under början av läsåret med elevrådets representanter från varje klass. Vid behov hjälper de till att förenkla planen så att den blir mer lättläst. Avsikten är att öka delaktigheten för elever, vårdnadshavare samt personal och att ge alla möjlighet att påverka klimatet i rätt riktning på Nils Holgerssonskolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Information gällande planen finns tillgänglig på skolans webbplats, VKlass och på administrationen på Lilla Nisse.

Personalens delaktighet

All personal arbetar gemensamt på olika vis för att följa skolans förebyggande arbete mot kränkande behandling. Den personal som är nära eleverna upptäcker oftast eller får snabbare kännedom om kränkande behandling. De har därför ansvar för att främja, förebygga och föra informationen vidare till övriga berörda i verksamheten. De ansvarar för att dokumentera det inträffade och i vissa fall även att utreda saken. All personal i arbetslagen samarbetar för att se till att likabehandlingsarbetet sker efter beskrivna arbetsrutiner.

Mentorerna ansvarar för att likabehandlingsarbetet dokumenteras och sammanställs. De har bilaga 2 som arbetsunderlag för detta. Planen diskuteras och utvärderas under skolåret på efterarbetsdagar och på konferenser, för att i slutet av vårterminen sammanställas av kurator.

Förankring av planen

Planen är en återkommande del av det förebyggande arbetet och genomsyrar planeringen för hela utbildningen. I planen är systematiskt värdegrundsarbete beskrivet och avser allt från rastaktiviteter och undervisning till fritidsverksamheten. Genom att på olika sätt knyta tillbaka undervisningen och värdegrundsarbetet till planen, blir denna en naturlig del av vardagen för såväl elever som personal. Vidare skapas en röd tråd genom hela verksamheten genom vårt främjande och förebyggande arbete.

Mål

Nils Holgerssonskolans intention är en nollvision gällande diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Vår strävan att tidigt upptäcka omnämnda beteenden är beroende av god och tät kommunikation med såväl varandra som med elever och vårdnadshavare.

Skolan rustar eleverna för framtiden genom att, under alla år de går på skolan, aktivt arbeta med värdegrunden om allas lika värde. Samtliga elever och personal skall vara bärare av denna värdegrund. I denna värdegrund ingår kunskaper och färdigheter att hantera eventuella situationer och det krävs ett bestående avståndstagande från diskriminering, trakasserier och kränkningar. Vi verkar för att ge eleverna förutsättningar att aktivt bry sig om och stötta varandra. Allt arbete som bedrivs i verksamheten ska genomsyras av ett förhållningssätt som bidrar till en grogrund för sunda och respektfulla värderingar hos våra elever. Vårt mål är att skapa ansvarstagande, omtänksamma och delaktiga individer.

Ansvarsfördelning

- Främjande och förebyggande arbete i respektive klass.
Ansvar: mentor (med elevhälsan som stöd)
- Kränkingsutredning enligt 6 kap 10§ SkoL.
Ansvar: av rektor utsedd personal
- Orosanmälan enligt 14 kap 1§ SoL.
Ansvar: all personal har personligt ansvar (rektor/kurator är med genom hela processen, se arbetsbeskrivning för orosanmälan)
- Övriga myndighetskontakter.
Ansvar: rektor/elevhälsan

Anmälningsskyldighet

Alla anställda på Nils Holgerssonskolan är skyldiga enligt lag (14 kap 1§ SoL) att genast anmäla till socialnämnden om de i sitt arbete misstänker eller får kännedom om att ett barn far illa. Detta gäller samtliga anställda, oavsett anställningsgrad eller profession. Det åligger ett personligt ansvar och ett aktivt ställningstagande i frågan. Konsultera alltid med elevhälsoteamet först.

Kränkingsutredningars transparens samt dokumentation

Genom att vi har en hög personaltäthet och god kontakt med vårdnadshavare, är vår möjlighet god att fånga upp elever i ett tidigt skede. Vi arbetar efter ett främjande, förebyggande tankesätt, där elever ges möjlighet att tidigt uttrycka sig och fångas upp av personal, innan kränkningar uppstår. I de fall detta fallerar, finns kränkingsutredning som modell enligt 6:10 SkoL, att tillgå.

Elever, såväl som vårdnadshavare som uppmärksammar någon form av kränkning, har ett ansvar att tillse att denna information lämnas till mentor eller till annan personal som finns nära eleven på skolan. All personal på skolan som får kännedom om kränkande behandling har ett ansvar att utreda saken och vid behov starta en kränkingsutredning för vidare hantering. När rektor beslutat om upprättande av kränkingsärende informeras skyndsamt huvudman, elevhälsoteam samt arbetslag.

Arbetsgång kränkingsutredning

Enligt Skollagen 6 kap 10§, är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring den uppmärksammade kränkningen och i förekommande fall, vidta de åtgärder som krävs för att förhindra framtida kränkande behandling. Utredning då elev anser sig blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier tillämpas på samma sätt, dock med tillägget att huvudman överväger polisanmälan.

Stegvis beskrivning för arbetsgång gällande kränkingsutredning:

- 1. Individuella samtal med berörda elever, företrädesvis med den vuxne som varit närmast händelsen. Båda parter måste få säga sitt (den som upplever sig kränkt och den som upplevts ha utsatt annan för kränkning). Börja med den som upplever sig kränkt.**
- 2. Informera rektor, samt dokumentera i "Utredning för upplevd kränkning", bilaga 2.
Rektor beslutar om vem som ska leda utredningen.**
- 3. Vårdnadshavare kontaktas och informeras om händelsen. Information lämnas om att en kränkingsutredning skall upprättas.**
- 4. Kort nödvändig information delges arbetslaget.**
- 5. Fortsätt att dokumentera i "Utredning för upplevd kränkning"**
- 6. Återkoppla till vårdnadshavare, dock ej nödvändigtvis åtgärder på individnivå.**
- 7. Uppföljning efter ca 1 månad (beroende på typ av ärende kan det behövas följas upp redan efter 1 -2 veckor och sen igen efter en månad) med inblandade elever samt involverat arbetslag.**

Insatsers uppföljning och utvärdering

Samtliga större insatser som betraktas som värdegrunds- eller likabehandlingsarbete samt kränkingsutredningar, ska följas upp inom skälig tid, förslagsvis tre-fyra veckor efter utförandet. I vissa fall kan det behövas följas upp inom en till två veckor och sen igen.

Uppföljningens syfte är att integrera värdegrunderna och göra målen med dessa ännu tydligare för eleverna. Tanken är även att kunna bedöma om insatserna gett avsedd effekt. Genom utvärderingarna försäkras vi oss om ett kontinuerligt och kvalitetssäkrat värdegrunds- och likabehandlingsarbete. Huvudman informeras omgående kring kränkingsutredningarna och följs upp på nästkommande styrelsesammanträde. Samtliga kränkingsutredningar som skett under läsåret sammanställs av skolledningen. Insatserna analyseras för att se om de gett avsedd effekt.

Elevers delaktighet i planen

En gång i månaden hålls klassråd och mentor ansvarar för att detta sker. Valda frågor förs vidare till Elevrådet (F-4 samt 5-9) eller till elevhälsoteamet. Protokollet skickas till både arbetslaget och elevhälsoteamet.

- Mentorerna för F-4 ansvarar för elevrådet med hjälp av eleverna.
- Johanna Ask håller i elevrådet för åk 5-6 samt 7-9 med hjälp av eleverna.

Eleverna ska få möjlighet att påverka arbetet kring planen så långt det är möjligt och de är därför en naturlig del i processen. Följande insatser görs för att lyssna in och göra eleverna delaktiga i planen:

- Diskussioner sker i början av läsåret i klasserna där bland annat ordningsregler diskuteras/tas upp. Elevråden får ta del av det som framkommit i diskussionerna. Skolans ordningsregler förtydligas och utvärderas så att dessa är tydliga för alla.
- Eleverna får information om hur och till vem de ska vända sig till, om de blir utsatta för kränkning, diskriminering eller trakasserier.
- Tillsammans med elevskyddsombuden diskuteras med kurator vad eleverna upplever som trygga och otrygga platser, vilka även kartläggs genom en trygghetsvandring på ÖP.
- Öppna diskussionsforum skapas, både i den lilla och den stora elevgruppen.

Förutom ovan beskrivna, ger samtliga mentorer i början av varje läsår, information till eleverna om skolans förhållningssätt gentemot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Information ges också om kontaktvägar till elevråden, arbetsmiljön, elevhälsoteam, skolledning och kring hur elevernas delaktighet ser ut.

Barnkonventionen

Alla beslut som rör barn skall utgå från barnperspektivet och barnkonventionen skall vägas in för både det enskilda barnet och barngruppen. Vi ska i verksamheten lyssna in barnen i olika sammanhang och skapa kontaktytor, för att på bästa möjliga sätt tillgodose barnens inflytande i verksamheten. De fyra grundartiklarna som ständigt skall finnas med inför beslutsfattande, är att lyssna in barnen (art 12) samt att övergripande se till barnets bästa (art 3). De två andra grundprinciperna (art 2 och 6) berör diskriminering och rätt till utveckling. Utifrån dessa artiklar arbetar vi aktivt utifrån en övergripande mall med varje diskrimineringsgrund (se bilaga 3).

Diskrimineringsgrunderna

Regler om aktiva åtgärder mot diskriminering, finns i tredje kapitlet i Diskrimineringslagen. För förskola, skola och annan verksamhet som regleras i

skollagen, finns skyldighet att arbeta med aktiva åtgärder som omfattar alla diskrimineringsgrunderna.

Nils Holgerssonskolan arbetar med aktiva åtgärder som belyser alla diskrimineringsgrunderna. Elever och personal har tillsammans planerat insatserna utifrån kartläggningar (som exempelvis husmodellen/trygghetsvandringen). Diskrimineringsgrunderna nedan används i planeringen:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Utvärdering av läsåret 2022/23

Kartläggningar

Den årliga trivselenkäten görs i klasserna 5-9. Det diskuteras hur den kan utformas för F-4. Senast trivselenkäten genomfördes var i maj 2023. I enkäter för tidigare läsår har det framkommit att vissa delar av utemiljön upplevs som otrygga och därför utarbetades ett rastvaktschema fram. Både Lilla Nisse och Östra Park har sedan 2017 rastvaktschema och utvärderingen av detta har visat gott resultat, varför det kommer att fortsätta som en del av verksamheten. Tidigare kränkingsanmälningar har gjort att beslut om mobilfri skoltid har införts. Det beslutar rektor årligen enligt SkoL, 2010:800.

Kränkingsärenden

12 stycken kränkingsärenden har upprättats och dokumenterats under läsåret 2022/2023 jämfört med 15 st läsåret 2021/2022.

Samtliga ärenden har varit elev mot elev/er. De åtgärder som har satts in har gett god effekt både för enskilda individer men även för klasserna, i vilka eleverna anmälningarna avsett, går. För en del elever har enskilda insatser varit nödvändiga och de kommer att kvarstå under längre tid framöver.

Kränkande ord och tillmälen har varit huvudfokus för anmälningarna. Verbala angrepp, där grova ord och titulationer/tillmälen av andra elever, är ett tydligt mönster som kan ses i anmälningarna. Orden som används är vanligen av nedlåtande, etnisk eller sexistisk art. Provocerande jargong är vanlig där normen för språkbruket är särskilt avvikande i jämförelse med merparten av övriga elever i skolan.

- Arbete i klasser har genomförts där skollag och ordningsregler har gått igenom såväl som skolans regelverk där vänskap, likabehandling, respekt,

språkbruk, mobbing mm tagits upp. Värderingssamtal och "bra vän samtal" har förts och fokus har i klasserna varit riktade mot studiero och mjukare ton/omtanke om varandra.

- Kärnpunkterna för ordningsregler. Eleverna deltog i enskilda intervjuer och i helklass fördes diskussioner under tiden som materialet sammanställdes.

Därefter upprättades nya tydliga gemensamma klassregler.

- Enskilda insatser i form av samtal och vidare utredning och remittering har varit en del av arbetet kring kränkningarna.

- Beslut är taget att ha fokusområde för allas lika värde under läsåret 2023/2024 med utbildning, arbete i arbetslag såväl som tvärgrupper.

De insatser som planerades för det förebyggande och främjande arbetet under läsåret 2022-2023 har utvärderats och fick följande utfall:

För hela skolan:

- *friluftsdag - Åldersblandad och välplanerad aktivitet för hela skolan. Dock behöver Förskoleklass involveras. Årskurs 9 var ledare för varje gren och kan behöva förberedas lite mer för att ta hand om en barngrupp. Varje klass vandrade upp till idrottsplatsen tillsammans med sina mentorer, klasslärare och övrig personal. Stärkande för skolan gällande samarbete.*
- *baskevandringen - en återkommande aktivitet som sker i blandade grupper åk 4-8. Lekarna behöver utvecklas då det uppstod långa väntetider och då skapas tillfällen för att dagen kan få motsatt effekt på samarbete och stärkande av elevgrupperna.*
- *rastvaktsschema - Det har varit ett bra schema där rasterna är uppdelade. Det kan dock behövas fler aktiviteter och även planerade sådana framför allt i åk 6 och ner i åldrarna.*
- *genomgång av skolans värdegrunder och likabehandlingsarbete (görs första skolveckan) - Genomförts enligt planering, både ordningsregler och egna klassrumsregler. I F-4 gick de också igenom skolans Lilla Nisse-struktur.*
- *vänskapstrappan - Arbetslag 5-9 använder den inte mycket.*
- *åtgärdstrappan - Det är bra att den finns och väldigt viktigt att vi alla följer den. Arbetslag 5-9 önskar att den görs om, men den går igenom med eleverna i början av varje läsåret.*
- *Barnkonventionen - I F-4 jobbar på lite olika sätt i klasserna. Extra tid läggs på den i samband med FN-dagen. 5-6:orna har haft ett arbetsområde med barnens rätt. 7-9:orna jobbar med den.*
- *matråd - har ägt rum flera gånger per termin. Matrådet skulle dock behöva komma ut i klasserna och berätta om arbetet. Ger elevinflytande, men behöver tydliggöras vad som faktiskt görs utifrån elevernas önskan.*

- trygghetsvandring - *På Lilla Nisseskolan görs den i klasserna på klassråden. På Östra Park är det elevskyddsombuden som gör den tillsammans med kurator. Det ägde dock inte rum förra läsåret då skolan inte hade någon kurator under en längre period. Återupptas till hösten.*
- personal är aktiva i diskussioner som uppkommer spontant och knyter dessa i möjligaste mån till olika aktiviteter och värdegrundsfrågor - *Personal har det förhållningssättet till eleverna och lyssnar in och försöker få in deras intressen, åsikter och tankar i deras undervisning.*
- återkommande samtal kring arbetsklimatet, respekt och hänsyn - *På Lilla Nisse sker det dagligen, både positiva och negativa saker. I åk 6-5 sker det också dagligen enskilt, i par och i grupper. Försöker få till ett öppet klimat där man kan få uttrycka sig i ett tryggt sammanhang. Viktigt att bryta upp hierarkier. I 7-9 har de mer fokus i helklass eller i mentorsgrupper.*
- fokusområde för läsåret är litteratur och berättande samt värdegrund och språkbruk - *På fritidshemmet har det varit svårt att motivera eleverna till högläsning, speciellt när det är fint väder. De har testat "stop motion" som gett gott utfall och vill utveckla det mer. I 5-6 har de haft författarbesök, läsprojekt och skrivprojekt. Serier på Urskola med värdegrundsfrågor. Diskussioner och information hem gällande språkbruk. I 7-9 har de jobbat med musikalarbete, haft poängjakt, lägerskola och klassresa.*
- Integrerade rutiner för samverkan och information med områdespolis, ungdomsmottagning, Ungdomens hus Benka Di samt Maria ungdom. Arbetet är avsett att skapa externa kontaktytor för personal och elever samt för integrering av deras verksamheter / kompetens i skolans arbete för att främja ett omvärldsorienterat synsätt. - *Lilla Nisse har ej deltagit, men 5-9 har haft polisbesök som diskuterat olika åldersrelaterade frågor. Det finns en önskan om att fokus ska ligga mer på t ex rökning och alkohol snarare än prat om hjälm. Besök på ungdomsmottagningen ägde rum på höstterminen för åk 8. Det finns ett önskemål att de ska få träffa ungdomsmottagningen redan i åk 6, men det är Ungdomsmottagningen som styr över. Frågan kan ställas. Vänskapsdagen med alla 6:or i kommunen var uppskattad och det önskas att dn återkommer.*

Arbetslag Fritidshem: ingen dokumenterad utvärdering tillgänglig, men det jobbas med nedanstående punkter löpande.

- avsnitt från UR som berör normer och värderingar, diskussioner efteråt.
- arbete kring Barnkonventionen värdegrundsfrågor.
- fritidsråd
- lägerskola sommaren 2023
- återkommande gruppstärkande lekar
- återkommande samarbetsövningar

- gemensam struktur på Lilla Nisse
- gemensam konstutställning för att öka Vi-känslan
- De styrda aktiviteterna som eleverna erbjuds bidrar till olika sorters konstellationer i gruppen där vi stöttar eleverna i detta.
- Trivselenkäten visade oss olika ställen på skolan som eleverna kände sig otrygga, vilket vi har arbetat vidare med genom att bland annat ha gemensamma aktiviteter där eller bara finnas där oftare.
- Fotbollsplanen var en plats som kom upp i samtal med eleverna där fritids arbetade tillsammans med skolan för att motverka ett dåligt klimat.
- Vi har haft olika temadagar där eleverna delats in i grupper av oss vuxna som vi tycker har gett bra resultat i elevgruppen.

Arbetslag F-4

- hälsoveckan fungerade som önskat. främjade vi-känslan. Bra blandning av aktiviteter, externa aktörer och bra luncher.
- litteratur som belyser likabehandlingsarbetet - alla böcker som de läser belyser likabehandling och det görs mycket och böckerna är beställda från olika förlag.
- elevrådet från 6-9 besöker F-klass och åk 1 för samtal om kränkningar genomfördes under vårterminen. Skulle kunna förberedas lite mer, men bra att genomföra.
- fadderverksamhet för att främja gemenskap över olika åldrar ger väldigt mycket av gemenskap och vi-känsla. Strukturen behöver diskuteras för hur nya elever i FSK, fyror och femmor bjuds in.
- aktiv gruppindelning sker endast av pedagogerna och det beskrivs varför för eleverna samt hur man tar emot de nya grupperna.
- namnpinnar används för att fördela ordet samt för att dela in grupper. Det ger alla chansen och utrymme att tala.
- sociogram används inte i alla klasser, men de som använder det, för likabehandling, hjälper de elever som hamnar utanför.
- klassråd genomförs innann Nisseråd och matråd.
- gemensam struktur på Lilla Nisse fungerar väldigt bra och behövs. Den behöver lyftas fram varje termin.
- skoljoggen, julpyssel och nisselunken (vi-känslan stärks). Det blev ingen skoljogg det gångna läsåret. Mycket bra med gemensamma aktiviteter på skolan. Fungerade ovanligt bra.
- boktips behövs fler tillfällen än de tre som genomfördes då det väcker läslust. Även att stor läser för liten vill de återinföra.
- Nissekul på rasterna uppskattades av eleverna. Det var algom med en gång per termin.

- Nisseråd, dvs alla elever på F-4 samlas för att lyfta fram olika synpunkter som önskemål. Bra organiserat. Bra att eleverna ser resultat av önskemål. De fick uppleva demokratisk process.

Arbetslag 5-9

- texter kring Barnkonventionen och mänskliga rättigheter är genomfört.
- litteratur som belyser olikheter i samhället är genomfört i 7-9.
- klassrumsregler och konsekvenser som arbetas fram av eleverna har genomförts till en viss del. Det har varit mer fokus på ordningsregler.
- frekventa diskussioner kring olika dilemman i skolvardagen är genomfört.
- gruppindelning (bestäms av pedagogerna) är gjort i mentorsgrupper och i andra mindre grupper beroende på aktivitet.
- värderingsövningar/samarbetsövningar har gjorts i alla klasser med utgångspunkt från LGR 22.
- varierad placering i klassrummet (mentorererna bestämmer platserna) och byter dessa var fjärde vecka ungefär.
- etik-diskussioner om nätaktiviteter är genomfört. I 5-6:an har de pratat om sociala medier både med elever och vårdnadshavare.
- Lilla aktuellt - diskussioner i klassen kring barns situation i världen är genomfört i åk 5-6.
- kompassamtal är genomfört i 5-6:an enskild, i par samt i grupp.
- walk and talk med olika ämnen som bas, ex trivsel och hänsyn genomförts, men inte så mycket i åk 5 som i åk 6.
- internationell språkvecka
- elevrådet är samlat från alla klasser mer eller mindre.
- klassråd görs inför varje elevråd.
- matråd har genomförts flera gånger per termin.
- elevskyddsombud har träffats, men det är inte så ofta och lite otydligt när det är. Mentorerna behöver få information om när det är för att de har koll.
- namnpinnar för att fördela ordet används.
- lära-känna-övningar i början av läsåret sker framför allt när det kommer nya elever in i en klass.
- "More than one story" - arbete i grupper där eleverna lär känna varandra och lär sig acceptera varandras olikheter. Man lär sig se olika sidor. Ej genomfört i 5-6:an, men däremot i 7-9.
- tankekarta kring respekt är ej använt, genomfört.
- kanotpaddling i 7:an eller annan friluftaktivitet genomfördes inte
- läger i 8:an genomfördes mot slutet av vårterminen.
- klassresa i 9:an genomfördes.
- arbete kring skolans ordningsregler har gjorts i början av läsåret.
- Europeisk språkvecka - gemensamt arbete för ÖP elever, klassöverskridande är ej genomfört. Det behöver lyftas mer.

Trivselenkät

Under maj månad genomfördes trivselenkäten med elever från åk 5-9.

Av 130 inskrivna elever har ca 113 elever svarat på frågorna relativt jämnt fördelat mellan klasserna.

Arbetsro och trygghet

De allra flesta uppger att de är glada eller delvis glada när de går till skolan. För 6 elever stämmer det inte alls.

Det är ingen som uppger att den känner sig otrygg på rasterna, men 14 elever säger dock att det stämmer delvis att de är trygga på rasterna. På rasterna hänger de med vänner, gungar, spelar King, fotboll eller om de går i 7-9 och får lämna skolområdet går de till Coop eller sitter i Beatles och snackar eller spelar spel.

De platser som omnämns kunna vara otrygga är omklädningsrummet, matsalen (då det är många där samtidigt), King-planen, toaletterna, gungorna, Beatles när det är många som har rast samtidigt.

Gällande matsalen så är det 3 elever som inte alls tycker om lunchmiljön. För 32 elever stämmer det delvis att det är en bra lunchmiljö i matsalen. Det är inte bra akustik i matsalen och det kan påverka negativt för många elever.

Gällande god arbetsro på lektionerna så är det väldigt delat. 50% av eleverna tycker att det stämmer eller stämmer helt, medan resterande 50% tycker det bara delvis stämmer (51 elever) eller inte stämmer alls (4 elever).

Uppfattningen eleverna har på hur läraren hanterar problem i klassrummet på ett rättvist och respektfullt sätt är att 54,4% tycker det stämmer eller stämmer helt, medan många tycker det stämmer delvis (39,5%) och sex elever tycker inte alls det stämmer.

Det som stressar eleverna i skolan mest är läxor och prov. De upplever att de får för lite tid för uppgifter. Det stressar också med att få kommentarer på det man gör eller när man får elaka kommentarer, när det blir stökigt, olika ämnen som de kämpar med, när det är för kort tid mellan lunch och idrott, eller Beatles kan upplevas som stressande när det är många elever där.

Socialt bemötande

Nära 86% av eleverna tycker de andra eleverna bemöter den bra. 13 elever tycker det stämmer delvis och 2 elever tycker inte alls det stämmer.

På frågan om de själva bemöter andra på ett bra sätt så svarar ingen att det inte stämmer och 3 elever säger att det stämmer delvis. 110 elever upplever alltså att de bemöter andra på skolan på ett bra sätt.

Om personalen bemöter eleverna på ett bra sätt svarar 96 elever att det stämmer eller stämmer helt, medan 17 elever tycker det stämmer delvis och 2 elever inte alls håller med.

Tio elever känner inte att de har någon vuxen på skolan att prata med. 23 elever tycker det stämmer delvis. Det är många elever och här behöver skolan fundera kring vad vi kan göra för att förbättra det, men också fundera kring vad det beror på. En förklaring kan vara att 34,5% av eleverna tycker det bara stämmer delvis (37 elever) eller inte alls (2 elever) att de upplever att de vuxna respekterar dem och tar det eleverna säger på allvar.

5,5% av eleverna uppger att det delvis stämmer eller inte alls stämmer (en elev) att de upplever att de har kamrater på skolan.

16 elever uppger att de blir illa behandlade av någon kamrat. Men på frågan om de upplever att någon kamrat behandlas illa så är det fler som menar att det stämmer, 25,8 % (29 elever). Dessa siffror sticker ut på ett sätt med tanke på hög trygghet och trivsel på skolan.

Delaktighet och inflytande

Eleverna kan påverka sin skola genom klassråd och vidare via elevrådet. Upplevelsen bland eleverna är dock att 69,6% av eleverna inte tycker det stämmer att elevrådet kan påverka skolan. Endast 7,1% av eleverna tycker det stämmer helt att eleverna kan påverka deras skola. Här är det viktigt med ett starkt, tydligt och transparent elevråd.

Plan för främjande och förebyggande insatser för läsåret 2023/24 är:

Nils Holgerssonskolan gör väldigt mycket både av främjande och förebyggande karaktär. Det mesta som skolan planerat göra gjordes förra läsåret och kommer göras igen detta läsår. I utvärderingen av trivselenkäten samt fokusarbete som gjorts i åk 6 kan man se att det inom vissa områden behöver göras planerade insatser för att förbättra för alla elever på skolan.

1. Arbetsro på lektioner med lugnare miljö, relation lärare - elever, struktur och läx-och provschema, feedback och empowerment
2. Bygga respekt och skapa trygghet - ingen ska behöva känna sig illa behandlad eller ensam.
3. Rättigheter och skyldigheter gentemot sig själv och andra.
4. Stärka elevrådets roll och betydelse för eleverna.

Ärligen återkommande och nya främjande förebyggande arbetsområden

Arbetslag Elevhälsoteam

Övergripande för alla årskurser är:

Årskurs	
FSK	nya elever (hela EHT)
1	kost, sömn, hygien (skolsköterska)
2	stopp min kropp (skolsköterska, kurator)
3	kost, sömn, hygien (skolsköterska)
4	övergång till åk 5 & nya elever (hela EHT)
5	nya elever (hela EHT), tobak, pubertet/ tjej-och killsnack (skolsköterska, kurator), polis (speciallärare)
6	ANDT, SSR: sex, samtycke, relationer (skolsköterska, kurator), Maria Ungdom (kurator), polis (speciallärare)
7	Maria Ungdom / droginform-samtal (Kurator), polis (speciallärare)
8	SSR: samtycke, sex, relationer, polis (speciallärare), UMO (Kurator)
9	överlämningar till gymnasiet (hela EHT), polis (speciallärare)

Trygghetsvandring

Dessutom genomför kurator tillsammans med elevskyddsombuden i åk 5-6, samt 7-9

en trygghetsvandring på skolan i Oktober 2023. Där får eleverna dels svara på frågor om fysiska och psykosociala miljön på skolan samt identifiera trygga och otrygga platser på skolan samt matsal och idrott som ligger på annan plats.

Arbetslag Fritidshem

Litteratur och berättande

För kommande läsår planerar Fritidshemmet att utveckla berättandet med "stop motion" samt "puppet pals".

Trygghet, värdegrund och allas lika värde

Eleverna tar väl hand om varandra, men det kan lätt uppstå att någon känner sig lite ensam om bästa kompiserna är borta. Att genomföra en trivselenkät kan ge en tydligare bild av vad de kan jobba vidare med.

Elevers delaktighet och inflytande

Det finns en förslagslåda där eleverna kan lägga förslag på saker de vill göra eller saker som kan förbättra för dem.

En gång i månaden genomförs fritids/elevråd där alla får tycka till.

Aktivitet	Syfte	I vilka klasser
Lego masters	Gruppstärkande, eleverna delas in i olika grupper av oss vuxna och tränar med vår hjälp på gruppsammanhållning och samarbete.	Fritids
Gemensam struktur på lilla nisse	Skapa trygghet	Fritids
Se pedagogiska filmer som berör värdegrund.	Hjälpa eleverna förbättra relationerna mellan varandra.	Fritids
Fritidsråd	Påminna om värdegrund och trivsel	Fritids
Olika kompisarbeten	Främja relationsskapande	Fritids
Mellotema med Nisse mello	Främja gemenskap och sammanhållning	Fritids
Talang	Hjälpa elever att skapa nya relationer/stärka nuvarande baserat på intresse.	Fritids

Arbetslag F-4

Aktivitet	Syfte	I vilka klasser
Hälso-vänskapsvecka Vt-24	Belysa vikten av hälsosam livsstil samt främja goda relationer.	F-4
Litteratur som belyser likabehandlingsarbetet	Att medvetet använda litteratur för att stärka empati och arbeta med i värdegrundsarbetet. "Väcka tankar" och stärka individen.	F-4
Fadderverksamhet	Att främja gemenskap över olika åldrar	F och åk 3
Aktiv gruppindelning	Skapa trygghet	F-4
Namnpinnar för att fördela ordet	Möjlighet för allas röster att få höras i klassrummet.	F-4
Sociogram	Upptäcka/kartlägga elevgruppens struktur för att kunna förstärka om utanförskap syns.	F-4
Klassråd	Öva demokrati, elevinflytande, uttrycka sin åsikt	F-4
Gemensam struktur på Lilla Nisse	Skapa trygghet	F-4
Nisselunken	Vi-känslan stärks genom traditioner	F-4
Julpyssel	Vi-känslan stärks genom traditioner	F-4
Elevensval	Skapa gemenskap/samhörighet	F-4
Nissekul på rasterna	Skapa aktivitet för elever som vanligtvis inte är aktiva på rasten, stärker elever som håller i aktiviteten, stärker gemenskapen.	F-4
Nisseråd, dvs alla elever på F-4 samlas för att lyfta fram olika synpunkter som önskemål	Öva demokrati, elevinflytande, uttrycka sin åsikt.	F-4
Värdegrundsfilmer, Moonix,	Att väcka tankar, diskussioner, identifikationer.	F-4
Barnkonventionen, FN-dagen	Kunskap om barnens rättigheter	F-4

Arbetslag 5-9

Aktivitet	Syfte	I vilka klasser
Olika typer av media kring Barnkonventionen och mänskliga rättigheter	Att få in Barnkonventionen "i vardagen". Att det finns kring oss hela tiden, vad man än gör.	5-9
Frekventa diskussioner kring olika dilemman i skolvardagen	För att förstå varandra och att fungera tillsammans som en grupp. För att kunna lösa vardagssituationer, lära av varandra.	5-9
Litteratur/läromedel som belyser olikheter i samhället	Lära sig att respektera varandra, oavsett alla våra olikheter.	5-9
Klassrumsregler och konsekvenser som arbetas fram av eleverna	Trivsel, samsyn på gemensamma regler.	6
Gruppindelning (bestäms av pedagogerna)	Skapa trygghet, alla ska känna sig lika värda.	5-9
Värderingsövningar/samarbetsövningar	Kunna samarbeta med varandra. Förstå att alla har en viktig roll att spela i gruppen. KASAM. Till exempel serier att se och diskutera utifrån: "Berätta för mig" + "Sommaren innan 6:an/7:an" åk 4-6 "Säg till, säg ifrån" åk 7-9	5-9
Varierad placering i klassrummet (mentoreorna bestämmer platserna)	Skapa trygghet, alla ska känna sig lika värda. Man ska kunna samarbeta med alla.	5-9
Etik-diskussioner om nättaktiviteter	Våga belysa (om det går), sätt ljuset på det som sagts. Ta det i stunden och våga diskutera så att alla är med. hjälpa till med att förstå att allt inte är som det verkar på nätet. T.ex. materialet "Är det delbart" från Polisen.	5-9
Lilla aktuellt - diskussioner i klassen kring barns situation i världen	Förstå vad som händer i världen.	5-6
Kompissamtal	För att förstå varandra och att fungera tillsammans som en grupp. För att kunna lösa vardagssituationer, lära av varandra.	6

walk and talk med olika ämnen som bas, ex trivsel och hänsyn	Samsyn, förståelse för varandra, fördjupad kunskap om något speciellt (händelse/tema)	6
Elevråd	Delaktighet, lära elever om demokratiska processer/demokratiskt förhållningssätt, elevinflytande. Jobba för elevernas mående och trygghet.	5-9
Klassråd	Delaktighet, lära elever om demokratiska processer/demokratiskt förhållningssätt, elevinflytande. Jobba för elevernas mående och trygghet.	5-9
Matråd	Delaktighet, lära elever om demokratiska processer/demokratiskt förhållningssätt, elevinflytande. Jobba för elevernas mående och trygghet.	5-9
Elevskyddsombud	Delaktighet, lära elever om demokratiska processer/demokratiskt förhållningssätt, elevinflytande. Jobba för elevernas mående och trygghet.	5-9
Namnpinnar för att fördela ordet	Fördela talutrymmet jämnt.	5-9
Lära-känna-övningar i början av läsåret	Skapa trygghet, alla ska känna sig lika värda. Man ska kunna samarbeta med alla.	5-9
"More than one story"	Arbete i grupper där eleverna lär känna varandra och lär sig acceptera varandras olikheter. Man lär sig se olika sidor.	5-9
Läger i 8:an	Friluftsliv, stärka sammanhållningen i gruppen.	8
Klassresa i 9:an	Stärka sammanhållningen i gruppen.	9
Arbete kring skolans ordningsregler	Trivsel, samsyn på gemensamma regler.	5-9
Vårkonsert	Gruppstärkande, arbete över åldersgränserna.	5-9
Baskevandringen	Gruppstärkande, arbete över åldersgränserna.	5-9
St Olof	Gruppstärkande, praktisk SO, ämnesövergripande arbete, fältstudier.	5

Insatser mot diskriminering avseende:

Barnkonventionen artikel 2 - Om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Barnkonventionen artikel 6 - Varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

	HT 23 Insatser	VT 24 Insatser
Allas lika värde	Elevråd	Elevråd
Religion eller trosuppfattning		
Etnisk tillhörighet		
Funktionsnedsättning /diagnos/sjukdom		
Sexuell läggning		
Rätten till liv, överlevnad och utveckling		

Ovan nämnda områden:

Diskuteras löpande i undervisningen, eftersom det ingår i kursplanerna för våra ämnen.

Till exempel genom att:

Belysa när det händer, fånga ögonblicket i stunden genom diskussioner från verkligheten.

20 november - Barnkonventionens dag. Funderingar över att se någon film/arbeta med något material kring detta den dagen.

Definitioner av begrepp samt lagar

Lag för nedan nämnda definitioner: Diskrimineringslagen (2008:567)

Det finns sju diskrimineringsgrunder:

- **kön** (att någon är kvinna eller man)
- **könsöverskridande identitet eller uttryck** (att någon inte identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön)
- **etnisk tillhörighet** (nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande)
- **religion eller annan trosuppfattning** (åskådning av världsreligionerna samt ateism och agnosticism).
- **funktionsnedsättning** (nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga)
- **sexuell läggning** (vem man blir attraherad av och kär i)
- **ålder**.

Direkt diskriminering - innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

Exempel: Två homosexuella kvinnor pussade varandra på en restaurang och avvisades av det skälet från restaurangen, vilket inte hände heterosexuella par. Behandlingen ansågs vara direkt diskriminering enligt diskrimineringsförbudslagen.

Indirekt diskriminering - innebär att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt, men som kan komma att särskilt missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet, eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Exempel: Ett varuhus förbjöd personer med långa och vida kjolar att vistas på varuhuset och hänvisade till stöldriskan. Förbudet ansågs vara diskriminering,

(liktydigt med indirekt diskriminering), eftersom förbudet enbart drabbade kvinnor av romsk härkomst.

Bristande tillgänglighet - är om en person med en funktionsnedsättning missgynnas i förhållande till personer som saknar funktionsnedsättningen, och verksamheten inte har vidtagit de åtgärder som skäligen hade kunnat vidtas.

Exempel: Om det inte finns information i alternativa format, till exempel om biblioteket inte tillhandahåller kurslitteratur på anpassat medium, såsom digitala talböcker, eller om höga trösklar och andra nivåskillnader hindrar någon från att ta sig in i en föreläsningssal.

Trakasserier - ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder. Både elever och personal kan trakassera. Detsamma gäller om någon felaktigt tror att personen har koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Det kan ske genom direkt tilltal, via e-post, sms eller via sociala medier.

Exempel: slag, knuffar, hot, öknamn, utfrysning, miner, lappar, sms, m.m. för att man tillhör eller tros tillhöra någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier - ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Det är kränkningar som anspelar på sex. Så fort beteendet är ovälkommet och uppfattas som sexuellt kränkande är det sexuella trakasserier.

Exempel: ovälkommen kroppskontakt som tafsande, skämt, förslag och närgångna blickar. Det kan ske enskilt eller i grupp.

Lagar för nedan nämnda definitioner:

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

Skollagen 6 Kap (2010:800)

Kränkande särbehandling - Kränkande behandling som inte kan kopplas till de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan då handla om kränkande särbehandling.

Det är ord eller handlingar som upplevs som kränkande och som oftast ses som helt obegripliga och orättvisa av den eller dem som utsätts för dem, ord och handlingar som till exempel kan medföra att de som drabbas hamnar utanför den sociala gemenskapen.

Kränkande behandling

Om du blir illa behandlad (till exempel hotad, retad, bortvald eller utfrys) utan att det finns samband med en diskrimineringsgrund kan det vara så kallad kränkande behandling. Det kan också handla om **mobbning** som definieras som återkommande negativa handlingar över en tidsperiod riktade mot enskilda eller en grupp. I definitionen ingår också att det råder en obalans i makt mellan förövare och offer och att handlingarna leder till att offret ställs utanför den sociala gemenskapen.

Övriga lagar som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling:

Skollagen (2010:800) - "Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling". (1 Kap 5§).

LGR 22 (Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet)

"Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse". Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder, eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

(...)

Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmåga att leva sig in i andras villkor och värderingar. Skolan är en social och kulturell mötesplats som både har en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som verkar där".

Barnkonventionen, lag sedan 2020

Barnkonventionen fastslår varje barns rättigheter och statens ansvar i 54 artiklar. Artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra grundprinciperna. Alla övriga artiklar utgår ifrån dem.

Artikel 2: Om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.

Artikel 3: I alla åtgärder som rör barn ska i första hand det som bedöms vara barnets bästa beaktas. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

Artikel 6: Varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

Artikel 12: Barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör hen. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

UPPTÄCKA!

IDENTIFIERA!

UTREDA!

<u>Det främjande arbetet</u>	<u>Det förebyggande arbetet</u>	<u>Det åtgärdande arbetet</u>
<p>Här delger vi arbetet som hjälper eleverna att förstå och förstärka respekten av allas lika värde!</p> <p><i>Exempel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleverna får återkommande, med stöd av personal, hålla i aktiviteter för att skapa en god atmosfär, tex elevcafé eller trivselaktiviteter i klassen • Pojkar och flickor ges lika stort inflytande och utrymme i verksamheten. • Personal och barn i förskolan använder böcker som belyser olika typer av familjebildningar eller olika minoriteter. Personalen planerar utflykter eller friluftsdagar så att alla barn och elever ges förutsättning att delta. 	<p>Här delger vi på vilket sätt vi arbetar för att avvärja identifierade risker för diskriminering och kränkande behandling!</p> <p><i>Exempel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utifrån identifierade behov: Ha rastvakter som har uppsikt över platser som eleverna upplever som otrygga. • Se till att miljön i förskolan är överblickbar och underlätta kontakten mellan barn och personal. • Analysera kartläggning av barnen och elevernas trygghet och planera insatser tillsammans med dem. • Ta fram ordningsregler tillsammans med eleverna. • Leka rollekar och träna empati med barn i förskolan. 	<p>Arbetsmodellen nedan använder vi genast vid de tillfällen när vi inte lyckats <i>upptäcka</i> eller <i>identifiera</i> i tid samt att främja och förebygga återkommande diskriminering och kränkningar.</p> <p>Om kränkningen ej är av bagatelliserad art inleds en kränkningsutredning.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samtal med berörda elever, förslagsvis den vuxen som varit närmast händelsen, båda parter måste få säga sitt (den som upplever sig kränkt samt den som upplevt ha utsatt annan för kränkning). Börja med den som upplever sig kränkt. 2. Informera rektor, samt dokumentera i "Utredning för upplevd kränkning", Bilaga 2. 3. Kontakta vårdnadshavare och informera om händelsen. En kränkingsutredning upprättas sedan. Återkoppla till vårdnadshavare- dock ej nödvändigtvis åtgärder på individnivå. 5. Implementera förebyggande åtgärder i arbetslaget! 6. Uppföljning efter ca en till fyra veckor med inblandade elever.

Utredning av upplevd kränkning

(Enligt Skollagen 6 kap 10§)

Skola: Nils Holgerssonskolan Simrishamn

Mentor:

Datum:

Klass:

Ansvarig utredare:

Ja   Nej

Rektor informerad och inledd utredning

Ansvarig och datum:

Parterna har samtyckt till att deras berättelse får delges varandra

Ansvarig och datum:

Skall anmälan göras till andra myndigheter

Ansvarig och datum:

Namn på elev som upplever kränkning:

Vårdnadshavare:

Namn på elev/elever som upplevs ha agerat kränkande:

Vårdnadshavare:

Anledning till utredning:

Beskrivning av händelseförlopp/vad har inträffat:

Utredning/Analys av orsakerna till det inträffade:

Bakgrund:

Åtgärder för att förhindra fortsatt kränkning:

Uppföljning och inbokad tid för det:

Ärendet avslutas

Datum:

Utredare: